

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 211/21
U Luxembourg 25. studenoga 2021.

Presuda u predmetu C-289/20
IB (Uobičajeno boravište bračnog druga – Razvod)

Sudska nadležnost za odlučivanje o zahtjevu za razvod braka: Sud pojašnjava smisao i doseg pojma uobičajenog boravišta bračnog druga

Takav pojam podrazumijeva da bračni drug, iako svoj život vodi u dvjema državama članicama, može imati samo jedno uobičajeno boravište

Osoba IB, francuski državljanin, i osoba FA, irska državljanka, vjenčale su se u Irskoj 1994. Od tada su dobili troje djece koja su sada punoljetna. Osoba IB 2018. podnijela je zahtjev za razvod braka pred tribunalom de grande instance de Paris (Okružni sud u Parizu, Francuska). Budući da se taj sud proglasio mjesno nenadležnim za odlučivanje o razvodu braka, osoba IB pokrenula je postupak pred cour d'appel de Paris (Žalbeni sud u Parizu, Francuska). Od tog suda traži se ocjena nadležnosti tribunala de grande instance de Paris (Okružni sud u Parizu) s obzirom na uobičajeno boravište osobe IB u skladu s Uredbom Bruxelles II.a¹. U tom pogledu navodi, među ostalim, da mnogi elementi obilježavaju osobnu i obiteljsku povezanost osobe IB s Irskom, gdje je od 1999. živjela s bračnim drugom i djecom. Međutim, također ističe da je osoba IB više godina cijele tjedne provodila u Francuskoj, gdje je smjestila središte svojih profesionalnih interesa. Stoga taj sud smatra da je osoba IB zapravo imala dva boravišta, odnosno jedno tijekom tjedna zbog profesionalnih razloga u Parizu, a drugo ostatak vremena kod svojeg bračnog druga i djece u Irskoj.

U tim je okolnostima cour d'appel de Paris (Žalbeni sud u Parizu) pokrenuo postupak pred Sudom kako bi utvrdio koji su sudovi nadležni za odlučivanje o razvodu braka osoba IB i FA na temelju članka 3. stavka 1. točke (a) Uredbe Bruxelles II.a. Konkretno, taj sud pita Sud može li bračni drug koji svoj život vodi u dvjema državama članicama imati uobičajeno boravište u tim dvjema državama članicama, tako da su sudovi tih dviju država članica nadležni za odlučivanje o razvodu.

U svojoj presudi Sud je pojasnio pojam „uobičajeno boravište” bračnog druga i presudio da on, čak i ako svoj život vodi u dvjema državama članicama, može imati samo jedno uobičajeno boravište u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Uredbe Bruxelles II.a.

Ocjena Suda

U nedostatku definicije pojma „uobičajeno boravište” u Uredbi Bruxelles II.a ili izričitog upućivanja na pravo država članica u tom pogledu, Sud je naveo da taj pojam treba tumačiti autonomno i ujednačeno. Osobito je istaknuo da se člankom 3. stavkom 1. točkom (a) Uredbe Bruxelles II.a ni drugim njezinim odredbama ne predviđa da osoba istodobno može imati više uobičajenih boravišta ili uobičajeno boravište na više mjesta. Takva višestrukost osobito bi štetila pravnoj sigurnosti, s obzirom na to da bi se otežalo određivanje unaprijed sudova koji bi mogli odlučivati o razvodu kao i provjera vlastite nadležnosti sudu pred kojim je pokrenut postupak.

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1347/2000 (SL 2003., L 338, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 133. i ispravak SL 2014., L 46, str. 22., u daljnjem tekstu: Uredba Bruxelles II.a)

Nadalje, Sud je, pozivajući se na svoju sudsku praksu koja se odnosi na uobičajeno boravište djeteta², smatrao da je pojam „uobičajeno boravište” u svrhu određivanja nadležnosti u području raskida bračne veze načelno obilježen dvama elementima, odnosno, s jedne strane, namjerom zainteresirane osobe da uobičajeno središte svojih interesa smjesti u određenom mjestu i, s druge strane, dovoljno stabilnom prisutnošću na državnom području dotične države članice.

Dakle, bračni drug koji se, kao stranka koja pokreće postupak, poziva na nadležnost sudova države članice svojeg uobičajenog boravišta, na temelju članka 3. stavka 1. točke (a) Uredbe Bruxelles II.a, nužno mora prenijeti svoje uobičajeno boravište na državno područje države članice koja nije ona u kojoj se nalazio prethodni bračni dom. Stoga on mora izraziti namjeru da uobičajeno središte svojih interesa utvrdi u toj drugoj državi članici i dokazati da je njegova prisutnost u toj državi članici dovoljno stabilna.

U tom kontekstu Sud je istaknuo posebne okolnosti koje se odnose na određivanje uobičajenog boravišta bračnog druga. Stoga, kada se bračni drug odluči nastaniti u drugoj državi članici zbog bračne krize, on i dalje može zadržati društvene i obiteljske veze u državi članici u kojoj se nalazio prethodni bračni dom. Osim toga, okolina odrasle osobe različitija je od one djeteta, sastoji se od šireg spektra djelatnosti i raznovrsnih interesa te se ne može zahtijevati da su oni koncentrirani na državnom području samo jedne države članice.

S obzirom na ta razmatranja, Sud je zaključio da, iako bračni drug istodobno može imati više boravišta, on u danom trenutku može imati samo jedno uobičajeno boravište u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Uredbe Bruxelles II.a. Prema tome, kada bračni drug svoj život vodi u dvjema državama članicama, samo su sudovi države članice na čijem se državnom području nalazi to uobičajeno boravište nadležni za odlučivanje o zahtjevu za raskid bračne veze. Na sudu koji je uputio zahtjev je da provjeri, na temelju svih činjeničnih okolnosti ovog slučaja, odgovara li državno područje države članice kojoj pripada, u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Uredbe Bruxelles II.a, mjestu u koje je osoba IB prenijela svoje uobičajeno boravište.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

² Vidjeti osobito presudu od 28. lipnja 2018., HR, [C-512/17](#)